

Lieta Nr.C 04386004

C 2020/3

2005.gada 11.jūlijā

S P R I E D U M S LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja D.Vilsona
ar sekretāri A.Klindžāni

piedaloties prasītājam R.S., prasītāja pārstāvim zvērinātam
advokātam Agrim Bitānam, sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Vernisāžas
centrs" pilnvarotajam pārstāvim Konstantīnam Tihomirņam

2005.gada 5., 11.jūlijā atklātā tiesas sēdē Rīgā, Brīvības bulvārī 34, izskatīja
civillietu R.S. prasību pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību
"Vernisāžas centrs" par nepamatotu personas tiesību ierobežošanu,
diskriminācijas aizlieguma pārkāpumu, goda un cieņas nepamatotu aizskārumu
un materiālās kompensācijas piedziņu.

Tiesa

k o n s t a t ē j a :

R.S. Rīgas apgabaltiesā cēlis prasību pret sabiedrību ar
ierobežotu atbildību (turpmāk tekstā – SIA) "Vernisāžas centrs", kurā lūdz:

- atzīt, ka atbildētājs SIA "Vernisāžas centrs" ir pieļāvis attiecībā pret
prasītāju diskrimināciju, aizskāris prasītāja godu un cieņu un nepamatoti
ierobežojis viņa brīvību;
- piedzīt par labu prasītājam no SIA "Vernisāžas centrs" kompensāciju Ls
30 001 apmērā par nepamatotu personas tiesību brīvi noteikt savu
atraššanās vietu ierobežošanu, diskriminācijas aizlieguma pārkāpumu un
ar to aizskarto godu un cieņu;
- piedzīt par labu prasītājam no SIA "Vernisāžas centrs" visus ar lietas
vešanu saistītos izdevumus.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 24.05.2002. un 07.06.2002. prasītājs kopā ar
draugiem vēlējās apmeklēt naktsklubu "Eddies club", kas atrodas SIA
"Vernisāžas centrs" telpās Tērbatas ielā 2, Rīgā, taču abas reizes nepamatoti
netika ielaists naktsklubā.

24.05.2002. prasītājs kopā ar R.K. vēlējās apmeklēt augstāk
minēto naktsklubu, taču pie ieejas apsargs, ieraudzījis apmeklētāju, kas
pārvietoja ratiņkrēslā, neielaida minētās personas, paskaidrojot, ka klubā nav

brīvu vietu. Vēlāk **RK**, mēģinot viena pati iekļūt naktsklubā, bez jebkādiem šķēršļiem un norādēm par brīvu vietu trūkumu tika ielaista. Tādēļ lūdzis pasaukt kādu no kluba vadības, bet no kluba vadības puses neviens uz pārrunām neieradās.

07.06.2002 prasītājs vēlreiz apmeklēja "Eddies club" kopā ar **KG** un TV5 filmēšanas grupu. Arī šoreiz minētās personas netika ielaistas klubā. Kā neielaišanas iemesls tika minēts klubā notiekošais slēgtai vakars, kurā apmeklētāji tiek ielaisti tikai ar ielūgumiem. Vēlāk **KG**, būdama viena pati, tika ielaista klubā, neprasot uzrādīt ielūgumu. Iegājusi klubā, **KG** vērsās pie naktskluba darbiniekiem un noskaidroja, ka klubā notiek parasta diskotēka.

Ņemot vērā šādus apstākļus, prasītājs uzskata, ka vienīgais iemesls viņa neielaišanai "Eddies club" telpās no apsardzes puses bija invaliditāte un tas, ka viņš pārvietojas ar invalīdu ratiņu palīdzību.

Atbildē uz TV5 nofilmēto materiālu, SIA "Vernisāžas centrs" darbiniece Dita Torstere intervijā televīzijai izteica uzaicinājumu prasītājam jau pāris dienas pirms plānotās ierašanās naktsklubā pieteikt savu apmeklējumu pa telefonu, vienlaicīgi norādot, ka neielaišanas iemesls bijis telpas sarežģītā arhitektonika. Prasītājs uzskata, ka šāda prasība – pieteikt vizīti iepriekš ir diskriminējoša, jo tāda netiek izteikta citiem kluba apmeklētājiem. Bez tam prasītājs norāda, ka viņam nav nepieciešama papildus palīdzība iekļūšanai naktskluba telpās, jo braucis kopā ar saviem draugiem, kas palīdzību var sniegt, ja tāda ir nepieciešama.

Minēto notikumu dēļ **RS** vērsies Valsts cilvēktiesību birojā (turpmāk tekstā – VCB). 20.06.2002., pamatojoties uz prasītāja iesniegumu, VCB nosūtīja SIA "Vernisāžas centrs" direktoram Milanam Markešam vēstuli, norādot, ka prasītājs uzskata, ka ir aizskarts viņa gods un cieņa, par ko prasītājs vēlas saņemt morālu un materiālu kompensāciju.

16.07.2002. atbildes vēstulē atbildētājs izteicis nožēlu par notikušo, noliedzis faktu, ka klubā neielaišanas iemesls ir bijusi prasītāja **RS** invaliditāte. Vēstulē ticis paskaidrots, ka attiecīgajiem apsardzes darbiniekiem ir izteikts brīdinājums, savukārt D. Torsteres sniegtā intervija nav pareizi izprasta, interpretēta.

Prasītājs uzskata, ka ir aizskarts viņa gods un cieņa gan no apsardzes puses, gan arī no D.Torsteres puses. Atbildētājs ir nostādījis prasītāju nepilnvērtīga cilvēka statusā, liedzis tiesības piedalīties kultūras dzīvē, kā arī nepamatoti ierobežojis personas tiesības brīvi noteikt savu atrašanās vietu.

Prasība pamatota ar Latvijas Republikas Satversmes 89., 91., 92., 94., 95.pantu, Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās cilvēktiesību deklarācijas 1., 2., 3., 7., 27.panta 1.d., Starptautisko paktu par pilsoņu un politiskajām tiesībām 2., 9., 26.pantu, Starptautiskā pakta par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām 2.p. un 15.p. 1.d., Eiropas cilvēktiesību konvencijas 14.p. un

5.p. 1.daļu, ANO Deklarāciju par invalīdu tiesībām 2.p., 3.p., 4.p., kā arī Civillikuma 1635.p. un 2352^a.p. 3.daļu.

SIA "Vernisāžas centrs" iesniegusi paskaidrojumus, kuros lūdz noraidīt prasību pilnībā. Norāda, ka prasītāja invaliditāte nav bijusi par iemeslu, kādēļ prasītājs nav ticis "Eddies club" telpās. Paskaidro, ka 16.07.2002. VCB iesniegtajā vēstulē sniegts skaidrojums, ka Vernisāžas kompleksa telpu plānojums uz 2002.gada maiju - jūniju nebija pielāgots cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Ņemot vērā šo telpu īpatnību, SIA "Vernisāžas centrs" būtu jāuzņemas lielāks risks un atbildība, līdz ar to tas prasītu iepriekšēju sagatavošanos un attiecīgus drošības pasākumus.

Tāpat atbildētājs paskaidrojumos norādījis, ka 2003.gada decembrī tika pabeigta Vernisāžas kompleksa rekonstrukcija un komplekss ir aprīkots ar diviem pandusiem un nodrošina invalīdu iekļūšanu telpās, izmantojot ratiņkrēslus. Bez tam norādījis, ka neskatoties uz rekonstrukcijas darbiem, ir vēlama iepriekšēja pieteikšanās apmeklētājiem, kas pārvietojas ratiņkrēslā. Atbildētājam neesot saprotama paša prasītāja pozīcija, jo, spriežot pēc invalīdu un viņu draugu biedrības "Apeirons" mājas lapā sniegtās informācijas, prasītājs ir profesionāls sabiedriskais eksperts vides pieejamības jautājumos, kurš regulāri nodarbojas ar konkrētu vietu izpēti attiecībā uz to pieejamību cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Tāpat atbildētājam neesot saprotams, kādā veidā atbildētājs ir aizskāris R.S. godu un cieņu, jo SIA "Vernisāžas centrs" ir reāli spēris soļus pretī cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, un nesaprot, kādā veidā R.S. kungs ir aprēķinājis kompensāciju sākumā Ls 2 500,00 apmērā un kādā veidā prasītā sunīma ir izaugusi 2 gadu laikā līdz Ls 30 001,00.

Tiesas sēdē R.S. uzturēja prasību, sniedza paskaidrojumus pēc tajā norādītajiem motīviem un papildus paskaidroja, ka 24.05.2002. uz nakstsklubu bez viņa un R.K. devušies vēl divi paziņas ap 20-30 gadu veci, kuru vārdus vairs neaicēšas, jo tie nav bijuši tuvi draugi. Bet 07.06.2002. ar viņu kopā bez draugiem bijusi arī filmēšanas grupa. Pēc atteikumiem iekļūt klubā juties kā otrās šķiras cilvēks. Uz klubu devies izklaidēties, bet otrajā reizē – pārliecināties, vai atkal saņems atteikumu, kas arī apstiprinājies. Pie šādas situācijas viņam ir liegta iespēja doties, kur vēlas, kopā ar draugiem. Lūdz prasību apmierināt.

Atbildētāja pārstāvis tiesas sēdē prasību neatzina un paskaidroja, ka, cik zinot, tad pirmajā reizē prasītājs esot bijis tikai ar vienu pavadoni un telpas nebija piemērotas invalīdiem – augstas kāpnes, un ar vienu pavadoni R.S. tur nebūtu varējis iekļūt. Un tikai tāpēc, ka klubā ir tāda arhitektūra, apsargi, vēloties saudzēt R.S. pašapziņu, esot atteikuši, minot iemeslu, ka nav brīvu vietu. Apsargi nav gribējuši aizskart R.S. godu un cieņu, bet prasītājs tikai saasināti visu uztvēris. Otrajā gadījumā ir bijušas valdes priekšsēdētāja Markeša dzimšanas dienas svinības un slēgts vakars. Uzskata, ka tiesības ir jāizmanto labā ticībā, bet prasītājs ir sabiedriskais eksperts un tāpēc viņa pienākumos ietilpst pārbaudīt, kur kādas telpas un cik labi ir pieejamas

invalidiem. Viss tika veikts, lai veiktu sabiedrisko pētījumu. Bez tam SIA "Vernisāžas centrs" nevar būt subjects, kas var pārkāpt **R.S.** cilvēktiesības, jo tās ir attiecības starp individu un valsti. Un prasība nav celta arī pamatojoties uz Civillikuma 1782.pantu. Bez tam Augstākās tiesas plēnuma lēmums ir izskaidrojais, ka Civillikuma 1635.pants nevar tikt tulkots paplašināti. Lūdza parsību noraidīt pilnībā.

Noklausījusies procesa dalībnieku paskaidrojumus, liecinieku liecības, pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi to kopumā, tiesa atzīst, ka prasība ir daļēji pamatota un apmierināma, sekojošu motīvu dēļ.

Tiesā ņem vērā, ka starp pusēm nav strīda par faktu, kuros datumos prasītājs ir apmeklējis nakstsklubbu "Eddies Club", ka prasītājs pārvietoja ratiņkrēslus, un divas reizes prasītājs ir saņēmis atteikumu, un viņam divas reizes nav bijis iespējams nakstsklubā iekļūt.

Bet atbildētājs tiesas sēdē apstrīdēja faktu, ka **R.S.** 24.05.2002. būtu varējis iekļūt klubā tikai ar savu spēku palīdzību, jo bija ieradies kopā ar vienu meiteni, bet pie ieejas klubā bija ļoti stāvas kāpnes ar aptuveni 10-12 pakāpieniem.

Civilprocesa likuma 104.panta "Pušu un trešo personu paskaidrojumi." pirmā daļa nosaka, ka pušu un trešo personu paskaidrojumi, kuri ietver ziņas par faktiem, uz kuriem pamatoti viņu prasījumi vai iebildumi, atzīstami par pierādījumiem, ja tos apstiprina citi tiesas sēdē pārbaudīti un novērtēti pierādījumi.

Tiesā ņem vērā, ka bez pašā **R.S.** paskaidrojumiem faktu, ka 24.05.2002. uz nakstsklubbu prasītājs devies vairāku cilvēku, ne tikai **R.K.**, pavadībā tiesas sēdē apstiprināja arī lieciniece **R.K.**

(1.lpp.68.-69.) Tiesā atzīst par ticamiem prasītāja paskaidrojumus un liecinieces liecības arī par to apstākli, ka pavadoni šajā reizē bija vēl divi puisi, kuri bija 20-30 gadu veci, bet kuru vārdus vairs neatceras, jo kontakti sen zuduši. Tiesā uzskata, ka cilvēku vārdu neatceršanās, ja tie nebija cilvēki no pastāvīga draugu vai paziņu loka, ir saprotama, un šis apstāklis pats par sevi nevar būt par pamatu, lai apšaubītu prasītāja teikto un liecinieces liecības arī pārējā daļā.

Tāpat lieciniece **R.K.** apstiprināja to faktu, ka pēc tam, kad 24.05.2002. bija mēģinājuši iekļūt naksts klubā kopā ar prasītāju un apsargi atteikušies ielaist, minot iemeslu, ka brīvu vietu nav, pēc neilga laika tajā pašā vakarā viņai vienai pašai tas ir izdevies un atteikumu ieiet klubā viņa nav saņēmusi (1.lpp.69.).

Attiecībā par nakstkluba apmeklējumu 07.06.2002. prasītāja paskaidrojumus tiesas sēdē apstiprināja gan liecinieces **R.K.** es liecības, gan liecinieka **N.V.** liecības, kurš liecināja, ka pats kā televīzijas žurnālists devies uz naksts klubu kopā ar prasītāju, bet saņēmuši atteikumu ieiet un apsarga paskaidrojumu, ka ir slēgtais vakars, bet no malas redzējuši citi cilvēki klubā tiek ielaisti bez ielūgumiem un staigā iekšā ārā, arī cilvēki ar ko kopā bija to vakar prasītājs un pats, tika klubā bez ielūgumiem un kluba

darbinieki paskaidrojuši, ka, tas, ka kāds no kluba vadības svin savu dzimšanas dienu neko nenozīmē, jo paralēli notiek parasta diskotēka (l.p.69.-70.).

Tiesa ņem vērā, ka arī no lietā iesniegtā TV raidījuma "Rīga Online" 10.07.2002. ieraksta (l.p.53.) redzams, ka pēc *R.S.* saņemtajā atteikuma ietiet klubā, kluba virzienā dodas cilvēki, kuri klubā ietiet.

Tāpat minētajā raidījuma sižetā kluba menedžere D.Torstere intervijā paskaidro: "Protams, ja laicīgi viss tiek sarunāts, tiek ielaisti arī invalīdi. Mums ir ļoti sarežģīta arhitektūra klubā, mums ir ļoti stāvas kāpnes pie ieejas, mums ir ļoti dažādi līmeņi pašā zālē un es domāju, ka invalīdu ratiņos cilvēkam būtu ļoti sarežģīti uzturēties mūsu klubā."

No lietas materiāliem redzams, ka atbildētāja ar 16.07.2002. datētā vēstule, kas adresēta VCB pēc *R.S.* iesnieguma, cita starpā, satur arī sekojošu informāciju - pašreizējais Vernisāžas kompleksa, tostarp naktskluba "Eddies Club", telpu plānojums un aprīkojums diemžēl nav pielāgots cilvēkiem ar īpašām vajadzībām (invalīdiem) un nedod iespējas viņiem brīvi iekļūt un pārvietoties telpās. Gadījumos, kad tas tā ir, mums ir jāuzņemas lielāks risks un atbildība, lai nodrošinātu Latvijas Republikas normatīvās prasības attiecībā uz telpās atrodošos personu drošību ugunsgrēku, masu nekārtību vai citos neparedzētos gadījumos, kad būtu nepieciešama apmeklētāju piespiedu evakuācija no telpām. Beidzamais prasa iepriekšēju sagatavošanos, un attiecīgus drošības pasākumus, kas sevī ietver papildus darbinieku atrašanos telpās un galdiņa rezervāciju pie rezerves ieejas vai tās tiešā tuvumā, lai ārkārtas situācijā cilvēkiem ar īpašām vajadzībām būtu iespējams sniegt nepieciešamo palīdzību. Tuvākajā nākotnē ir plānota Vernisāžas kompleksa rekonstrukcija, kuras laikā telpas tiks parplānotas un aprīkotas ar nepieciešamajām palīgkonstrukcijām (nobrauktuvēm u.tml.), lai novērstu, augšminētās problēmas un cilvēki ar īpašām vajadzībām, spētu brīvi iekļūt un pārvietoties Vernisāžā. Tādējādi ar Jūsu starpniecību vēlos atvainoties *R.S.* kungam par Vernisāžas apsardzes darbinieku izteiktajiem nepamatotajiem argumentiem [...] (l.p.17.).

Tādējādi tiesa atzīst, ka prasītāja paskaidrojumi par faktiskajiem apstākļiem ir apstiprinājušies arī ar rakstveida pierādījumiem lietā.

Tiesa uzskata, ka atbildētāja iebildumi par *R.S.* neielaišanu naktsklubā ir nepamatoti. Tiesa novērtē šos iebildumus, kopsakarībā ar citiem pierādījumiem lietā un secina, ka atbildētājs, norādot, ka atteikuma iemesls nebija invaliditāte, bet arhitektūra, nonāk pretrunā loģikai. Jo atsaucoties uz arhitektoniskām problēmām, pats atbildētājs gan vēstulē VCB, gan tiesas sēdē atbildētāja pārstāvis, neapstrīdēja faktu, ka šīs problēmas saista tieši ar to, ka prasītājs ir cilvēks, kas pārvietojas ratiņkrēslā, bet šīs arhitektūras problēmas netiek saistītas ar citu cilvēku pārvietošanos.

Tiesa ņem vērā, ka pretrunā atbildētāja iebildumiem, ka 07.06. bija slēgts vakars, ir pārējie pierādījumi lietā – gan liecinieku liecības, gan rakstveida pierādījumi.

Bez tam tiesa atzīst, ka D.Torsteres intervijā sniegtais skaidrojums, ka cilvēkam, kurš pārvietojas ratiņkrēslā ir jāpiesaka savs apmeklējums iepriekš, apstiprina prasītāja argumentus un norāda uz atšķirīgu attieksmi, kas ir saistīta ar viņa invaliditāti, jo šādas prasības netika izvirzītas citiem cilvēkiem, kuri 2002.gadā vēlejš apmeklēt publiski pieejamu diskotēku naktsklubā "Eddies Club".

Tiesa uzskata, ka lietā nav nozīmes tam faktam, ka atbildētāja darbinieki – apsargi ir bijuši atsaucīgi un piedalījušies ar savu darbu sēdvolejbola sacensībās 18.-23.2002. un, ka 2003.gada beigās ir noticis telpu pārplānojums, jo tas nekādi negroza to faktu, ka R.Smagaram divas reizes tika atteikta iekļūšana atbildētājam piederošajās telpās, kur darbojās publiski pieejams naktsklubs.

Par nepamatotu tiesa uzskata atbildētāja iebildumu, ka prasītāja eksperta statuss izslēdz viņa tiesības celt prasību un sekojošo secinājumu, ka prasītājs savas tiesības neizmanto labā ticībā. Tiesa atzīst, ka tas apstākļi, ka prasītājs ir nodarbināts kā sabiedriskais eksperts, kurš apzin telpu pieejamību invalīdiem, neizslēdz to – ka prasītājam kā indivīdam ir tiesības uz atpūtu un izklaidi, kuras laikā prasītājs kā fiziska persona ir tiesīgs brīvi izvēlēties vietas, ko vēlas apmeklēt. Tiesa ņem vērā, ka tas nav arī pretrunā liecinieces J. R.K. liecībām, kura liecināja, ka prasītāju pazīst vismaz desmit gadus un vismaz reizi mēnesī abi kopā ir devušies atpūsties uz kādu publiski pieejamu klubu.

1975.gada 9.decembra ANO «Invalīdu tiesību deklarācijas» 3. un 10.pants nosaka, ka „Invalīdiem ir neatņemamas tiesības uz respektu pret viņu cilvēcisko cieņu. Invalīdiem, lai kāda būtu viņu defekta un nespējas izcelsme, raksturs un smaguma pakāpe, ir tādas pašas pamattiesības kā viņu tāda paša vecuma līdzpilsoņiem”, «Invalīdi jāaizsargā pret jebkādu ekspluatāciju un visiem diskriminējoša, ļaunprātīga vai pazemojoša rakstura noteikumiem un izturēšanos”.

Latvijas Republikas Satversmes 95.pants nosaka, ka valsts aizsargā cilvēka godu un cieņu.

Latvijas Republikas Civillikuma 2352. pants nosaka, ja kāds pretlikumīgi laupa otram personisko brīvību, tad viņam tā atkal tam jāatdod un jādod, pēc tiesas ieskata, pilnīga atlīdzība, arī par morālo kaitējumu. Savukārt 2352.a panta 3.daļā noteikts, ja kāds prettiesiski aizskar personas godu un cieņu mutvārdiem, rakstveidā vai ar darbiem, tad viņam jādod atlīdzība (mantiska kompensācija). Atlīdzības apmēru nosaka tiesa.

Tiesa uzskata par nepamatotu SIA "Vernisāžas centrs" pārstāvja iebildumu, ka viņi nevar būt atbildētāji šajā lietā, jo nav subjekts, kas varētu aizskart R.S. tiesības un brīvības.

Pirmkārt, tiesa atzīst, ka prasība daļā par brīvības ierobežošanu ir noraidāma, jo Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas izpratnē, kā arī Konvencijas 4.protokola izpratnē brīvības ierobežošana un pārvietošanās brīvības ierobežošana nav saistāma ar konkrētajā lietā konstatētajiem

faktiskajiem apstākļiem, jo *R.S.* brīvību neviens netika laupījis un ierobežojis, kā arī pārvietošanās brīvība Konvencijas 4. protokola izpratnē – tas ir, brīvi atstāt valsti un brīvi pārvietoties un izvēlēties dzīves vietu, nav izskatāmais prasības priekšmets.

Otrkārt, tiesa atzīst, ka tāpat nav pamata piemērot attiecīgo Latvijas Republikas Satversmē ietvertu tiesību normu.

Treškārt, tiesa uzskata, ka lietā netika konstatēti arī Civillikuma 2352. pantā paredzētie apstākļi, kas dod tiesības prasības atlīdzību par morālo kaitējumu.

Taču vienlaicīgi tiesa atzīst, ka lietā ir pietiekami pierādījumi faktam, ka atbildētājs ir pieļāvis diskrimināciju attiecībā pret *R.S.* un aizskāris ar savām darbībām viņa godu un cieņu un prasība šajā daļā ir pamatota un apmierināma.

Tulkojot ANO "Invalidu tiesību deklarācijā" ietvertās tiesību normas, tiesa ņem vērā, ka pēc gramatiskās nozīmes ar diskrimināciju, cita starpā, saprot arī no vispārējiem principiem un kārtības atšķirīgu, pazemojošu izturēšanos (Svešvārdu vārdnīca, Rīga, Jumava, 1999., 161. lpp.). Tiesa atzīst, ka atbildētāja darbinieku izturēšanās pret *R.S.* ir bijusi diskriminējoša viņa invaliditātes dēļ, kas nav pieļaujams tiesiskā un demokrātiskā valstī. Tiesa ņem vērā, ka atbildētājs bija nakstskluba "Eddies Club" turētājs un minētais klubs bija brīvi pieejams pilngadīgām personām, kāds uz 2002. gadu bija arī prasītājs *R.S.*

Tiesa atzīst par nepamatotiem atbildētāja iebildumus, ka atteikuma iemesls ir saistāms ar kluba apmeklētāju drošību, kā tas minēts atbildētāja 16.07.2002. vēstulē, jo konkrētajās divās situācijās netika konstatēti ugunsgrēka vai citi draudi, kas objektīvi būtu pastāvējuši. Līdz ar to šādu draudu minēšana ir tikai atbildētāja subjektīvs pieņēmums, kam nav objektīva pamata.

Tiesa uzskata par nepamatotu atbildētāja iebildumu, ka tas nevar atbildēt par savu darbinieku izdarīto, ka tāda atbildība ir tikai zaudējumu gadījumā. Tiesa uzskata, ka pie apstākļiem, kad atbildētājs bija publiski pieejama kluba turētājs, tā pienākums bija izturēties ar cieņu un bez diskriminācijas pret visiem kluba apmeklētājiem, tajā skaitā, arī pret *R.S.* Šo izturēšanos atbildētājs, kurš ir juridiska persona, var veikt tikai caur saviem darbiniekiem. Tulkojot sistēmiski juridiskas personas atbildības pienākumu un teleoloģiski, tas ir, pēc jēgas un mērķa, tiesiskā valstī nav pieļaujama situācija, kad juridiskā persona atbild tikai savu kalpotāju un darbinieku nodarītajiem mantiskajiem zaudējumiem (Civillikuma 1782. pants), bet nenes atbildību par personai nodarīto nemantisko tiesību aizskārums. Tiesa atzīst, ka Latvijas Republikā, īstenojot Satversmē deklarēto personas goda un cieņas aizsardzību, likumdevējs arī civiltiesiskajās attiecībās ir noteicis personas pienākumu neaizskart ar savām darbībām otras personas godu un cieņu, un konkrēti, Civillikuma 2352. a. panta trešā daļā, pretējā gadījumā paredzot tiesības cietušanai personai prasīt mantisku

kompensāciju. Minētajā tiesību normā juridiskās personas nav izslēgtas no to subjektu loka, kuras atbild par tiesību aizskārumu.

Bez tam tiesa atzīst par nepamatotiem atbildētāja iebildumus, ka tiesai būtu jāvadās no Latvijas Republikas Augstākās Tiesas Plēnuma lēmuma, kurā dots Civillikuma 1635.panta skaidrojums, jo saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmes tiesas 04.02.2003. spriedumu likuma "Par tiesu varu" 49.panta 2.daļa (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2002.gada 3.decembrim, un kura noteica, ka Plēnums pieņem tiesām saistošus izskaidrojumus par likumu piemērošanu) atzīta par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes 1. un 83.pantam. Bez tam 03.12.2002. stājās spēkā Tiesu varas likuma 49.panta 2.daļas jaunā redakcija, kura nosaka, ka Plēnums apspriež aktuālus tiesību normu interpretācijas jautājumus. Tādējādi Plēnuma lēmumi nevar tikt uzskatīti par tiesām obligāti saistošiem.

Pie apstākļiem, kad lietā tika konstatēti un ar pierādīšanas līdzekļiem apstiprinājās fakti, atbildētāja darbinieku – apsargu darbība, tas ir, sniedzot izdomātus paskaidrojumus par R.S. neielaišanas iemesliem klubā, aktīva rīcība – iestājoties durvis un neielaižot R.S. klubā, kā arī menedžeres D.Torsteres sniegtā izskaidrojošā informācija, ka sava vizīte R.S. būtu jāpiesaka vairākas dienas iepriekš, tiesa atzīst, ka lietā ir konstatēta darbība, kas aizskar R.S. godu un cieņu un ir likumīgs pamats piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam mantisku kompensāciju.

Tiesa atzīst, ka citu, bez jau spriedumā aplūkoto, bet prasībā minēto tiesību normu analīzei konkrētajā lietā nav izšķirošas nozīmes.

Novērtējot pieprasītās mantiskās kompensācijas apmērus 30 001 lats, tiesa atzīst, ka tā ir nesamērīgi augsta. Tiesa atzīst par subjektīvu prasītāja paskaidrojumu, ka kopš 2002.gada, kad norisinājās iepriekš minētie notikumi, un viņš vēlējies saņemt mazāku atlīdzību, atbildētāja darbība ir turpinājusies un tāpēc tagad summa ir pieaugusi. Tiesa ņem vērā, ka lietā ir pierādījumi par faktu, ka prasītāja tiesību aizskārumus no atbildētāja puses noticis divas reizes, bet atbildētāja labprātīga prasības neatzišana nav pamats secinājumam, ka atbildētājs ir turpinājis tiesību aizskārumu.

Tiesa ņem vērā Latvijas valstī pastāvošo sociāli ekonomisko situāciju, kā arī lata vērtību un to, ka Latvijas Republikā noteiktais iztikas minimums vēl 2005.gada martā bija 102,35 latī (laikraksts "Latvijas Vēstnesis" 17.05.2005. 77 (3235), B daļa). Tiesa atzīst, ka samērā ar atbildētāja veikto prasītāja goda un cieņas aizskārumu un pieļauto diskrimināciju kompensācija 3000 latu apmērā ir taisnīga atlīdzība un ir adekvāta, lai sniegtu gandarījumu prasītājam par sagādātajām ciešanām, kā arī konkrētā summa pilda preventīvu funkciju.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 09.12.2004. lēmumu R.S. daļēji atbrīvots no valsts nodevas samaksas. Ar lēmumu noteikts, ka par prasības pieteikuma iesniegšanu tiesā maksājama valsts nodeva Ls 100 apmērā (l.p.p.20.-21.), ko prasītājs arī apmaksājis (l.p.p.3.). Bez tam prasītājs apmaksājis kancelejas nodevu par liecinieku uzaicināšanu Ls 6,00

apmērā (1.lpp.6.). Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.pantu iepriekš minētās summas piedzenamas no atbildētāja par labu prasītājam.

Nemot vērā minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97., 193.pantiem tiesa

n o s p r i e d a :

RS prasību apmierināt daļēji.

Atzīt, ka sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Vernisāžas centrs" ir aizskārusi **RS** godu un cieņu, pieļāvusi diskrimināciju.

Piedzīt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Vernisāžas centrs", reģistrācijas NR.40003539091, par labu **RS**, personas kods **RS** mantisku kompensāciju 3000,00 Ls (trīs tūkstoši latu) apmērā un tiesāšanās izdevumus 106,00 Ls (viens simts sešus latus).

Pārējā daļā **RS** prasību noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātai, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Tiesnese:

D.Vilsone

Pilns motivēts spriedums sastādīts 2005.gada 12.jūlijā.

Rīgas apgabaltiesas

Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese:

D.Vilsone